

Forradalmi hagyományaink nyomában

A szabadságharcos események egy részének, s ezzel együtt Petőfi halálának (1849. július 30.) 125. évfordulója még csak 1974-ben lesz, s emellett — különösen a Petőfi- és a szabadságharcos emlékhelyeken — továbbra is sikerrel biztató kutatási és tudósító feladatok, lehetőségek várják a honismereti munkásokat. Tanúsítják ezt azok a legújabban előkerült dokumentumok is, amelyekből Honismereti Olvasókönyv rovatunkban most is közlünk. E közlések remélhetőleg nemcsak az emlékhelyek bűvárait, hanem azokat is mozgósítani fogják, akik — mint a szabadságharc résztvevőinek leszármazottai — eddig még nem publikált közérdekű szájhagyományt, írásos vagy tárgyi emléket őriznek otthonukban vagy emlékezetükben.

(Szerk.)

1. Petőfi Emléktúra

A Spartacus Turisták Országos Bizottságának kezdeményezése nyomán kibontakozott „Petőfi Emléktúra-mozgalom” résztvevőinek száma az idei szeptember végéig már meghaladta a 40 000 főt.

Természetjáró egyesületek, üzemek, vállalatok dolgozói, iskolák, intézmények egymásután szervezik a turákat azokra a helyekre, amelyeken hazánk nagy költője valaha megfordult, vagy verset írt.

Az emléktúra-akció résztvevői nemcsak a költő életére és munkásságára vonatkozó ismeretekkel, élményekkel gazdagodhatnak, hanem eljutnak olyan helyekre is, ahol eddig még nem jártak.

A nagy érdeklődésre való tekintettel — hogy az emlékhelyek közül minél többet, minél többen felkereshessenek — a Bizottság a turák teljesítésének eddigi, 1973. december 31-i határidejét 1974. július 31-ig meghosszabbította. Ettől függetlenül megtörténik az idei teljesítmények emlékéremmel való jutalmazása. (Legalább 8 hely felkereséséért alumínium emlékérem, legalább 15 hely felkereséséért számozott bronz emlékérem jár.)

A részvételi feltételekről a kiadott turafüzet tájékoztat, amelyet a természetbarát szervezeteknél, szövetségi, üzemi, iskolai stb. sportfelelősöknél lehet igényelni. Az Országos Bizottságnál (Bp.

VIII. Szentkirályi u. 26.) és a Budapesti Természetbarát Szövetség Tájékoztató Irodájában (Bp. V. Váci utca 62—64.) — 5 Ft éremhozzájárási díj lefizetésé-

vel közvetlenül is meg lehet szerezni a füzetet. A turafüzet ismerteti a felkereshető emlékhelyeket.¹

Kertész Miklós

2. „Petőfi és a szabadságharc“

— Autó-motoros emléktúra —

Petőfi Sándor születésének 150., az 1848/49-es polgári forradalom és szabadságharc 125. évfordulójának alkalmából a Hazafias Népfront Honismereti Bizottsága és a Hungária Túramotoros Club együttesen emléktúrát hirdetett „Petőfi és a szabadságharc” címmel. Az autós, motoros, buszos túra kiírás célja az volt, hogy bekapcsoljon magánosokat, családokat, üzemi kollektívákat, honismereti köröket, iskolákat, KISZ-szervezeteket, a sportköri túraszakosztályokat, szocialista brigádokat a két nagy évforduló megünneplésébe, s közben vonzó, élménydús ismeretgyarapító lehetőséget nyújtson.

Az emléktúra kiírása ugyan pár gondolatban ismerteti az em-

lékhelyeknek a fenti eseményekkel kapcsolatos látnivalóit, azonban feltétlenül szükséges az adott helység felkeresése előtt úti kalauzokból az egyéb látnivalókról is tájékozódni.

A túra egyénileg és csoportosan, kötött útvonal és sorrend nélkül, részletekben is teljesíthető, 1974. október 6-ig. Igazoltatása kizárólag egyéneknél történhet, az e célra kibocsátott emléktúra-kiírásnál található igazolólapra, illetőleg a részvevők által a túra kiírás teljesítésének igazoltatása céljából saját maguk által készített igazolólapra vagy lapon. E célra megfelel egy egyszerű füzet is, melybe előre beírják az egyes emlékhelyeket, s megjelölik a bélyegzés helyét (kör vagy négyzet alakban). A megjelölt emlékhelyek felkeresésének tényét a megfelelő rovatban

¹ Az egyes emlékhelyekhez fűzött magyarázatokban, sajnos, több kisebb-nagyobb hiba található. Pl. *Petőfi* 1845-ben nem Sárospatakot látogatta meg, hanem Sáros várárt, Eperjes közelében; *Tompa* nem lelkész, hanem házitanító volt Eperjesen. (*Petőfi Kerényi* vendége volt, s egy kirándulásukon mindhárman megénekeltek az erdei lakot, ez volt a híres költői verseny); *Jókai* 1843-ban már Kecskeméten tanult, nem Pápán, az akkor írt Barátalmhoz c. vers viszont Pápán született, nem pedig Pakson. Az elmélyültebb ismeretekre vágyó turisták figyelmébe ajánljuk ezért a megjelent népszerű ismeretterjesztő könyveket: *Bodolay Géza, Fekete Sándor, Martinkó András, Pándi Pál — Pálmai Kálmán* köteteit.

(Szerk.)

a helység valamelyik intézményének (vasút, posta, iskola, hivatal, étterem stb.) bélyegzőjével kell igazoltatni.

A túralapokat az alábbi címre kell leadni: Hungária Túramotoros Klub, 1363 Budapest, Pf. 10 1974. november 31-ig. Az értékelés módja: A résztvevők 50 %-os teljesítésért (15 emlékhely felkeresése) oklevelet, 90 %-os teljesítésért (27 emlékhely) sorszámozott emlékjelvényt kapnak. A túralap beküldése után az Emlékura Bizottság a teljesítményt ellenőrzi, s intézkedik a nyilvántartásba vételről, az igazolólap viszszaküldéséről, valamint az emlékjelvény, illetőleg oklevél kiadásáról.

Külföldi résztvevők teljesítményének értékelésénél a magyarországi és a saját hazájukban meglátogatott emlékhelyek együttes száma a mérvadó.

Felkereshető emlékhelyek:

1. Kiskőrös: *Petőfi Sándor szülőháza*, 2. Nagycenk: *Széchenyi István mauzóleum*, 3. Monok: *Kossuth Lajos szülőháza*, 4. Szatmárcseke: *Kölcsey Ferenc síremléke, emlékszobája, Petőfi Sándor* itt írta többek között az „Ereszkedi le a felhő” című versét, 5. Tarnosef (Lengyelország): *Ben József tábornok síremléke*, 6. Bereck (Bretcu, Románia): *Gábor Aron szülőhelye, Petőfi és Ben* itt találkozik 1849. július 25-én, a költő innen indul Marosvásárhelyre, Segesvárra. 7. Csesztve: *Madách Imre emlékmúzeum és emlékfá*, 8. Sumen (Bulgária):

Kossuth Lajos emlékháza, 9. Szalkszentmárton-Dunavecse: *Petőfi Sándor emlékmúzeum*, itt írta többek között a „A jó öreg kocsmáros” és a „Fa leszek ha...”, illetőleg a „Füstbement terv” és „Egy estém otthon” c. verseit, 10. Pozsony — Bratislava (Csehszlovákia): A reform országgyűlések színhelye, *Petőfi* többször megfordult Pozsonyban, s itt írta többek között a „Távolból” című versét, 11. Budapest: A polgári forradalom és szabadságharc, valamint *Petőfi* életének fontos állomása A Mező Imre úti temetőben *Kossuth-*, *Batthyány-mauzóleuma*, a *Petőfi* család síremléke, 12. Pákozd: Emlékmű, a Magyar forradalmi sereg tűzkeresztjének színhelye, 13. Komárom — Komárom (a régi Révkomárom, Csehszlovákia): Emlékmű, Vár, Jókai szobor, Klapka múzeum. 14. Nagysalló (Tehovské-Lužany, Csehszlovákia): Az 1849. április 19-i győztes ütközet színhelye, 15. Branyiszko (Csehszlovákia): Az 1899. február 5-i ütközet színhelye, 16. Selmečbánya (Banska Štiavnica, (Csehszlovákia): *Petőfi Sándor* iskolaéveinek egyik színhelye. Az 1849. április 18-i ütközet színhelye. 17. Vác: *Petőfi Sándor* életútjának egyik állomása. Az 1849. április 10-i, illetve július 15-i ütközet színhelye. 18. Kápolna: Emlékmű, Honvéd-halom, hősi temető, *Dembinszky*-emlékfák, az 1849. február 26—27-i ütközet színhelye. 19. Isaszeg: Emlékmű, az 1849. április 6-i nagyjelentőségű győz-

tes ütközet színhelye. 20. Szolnok: 1848. szeptember 27-e: *Kossuth Lajos* beszéde, emléktábla a városi tanácsháza falán. Emlékoszlop: 1849. március 5-i ütközet. 21. Debrecen: *Petőfi Sándor* életútjának egyik fontos állomása. A kormány székhelye. Református Kollégium, Nagytemplom, történelmi színhelyek. 22. Szeged: 1848. október 4: *Kossuth Lajos* beszéde, az 1849. júliusi országgyűlés, Szeged-járásai tanács épülete. Aradi vértanúk tere, emlékművek. 23. Kolozsvár (Cluj, Románia): Biazini fogadó: *Petőfi Sándor* emléktábla. Az 1848. december 25-i ütközet színhelye. 24. Marosvásárhely (Tirgu-Mures, Románia): *Petőfi* emléktábla a *Petőfi* téren. *Bem* főhadiszállása a *Bernády tér* 3. szám alatt. Az 1848. november 5-i és az 1849. január 13-i ütközet színhelye. 25.

Nagyszeben (Sibiu, Románia): Az 1849. január 21-i és az 1849. március 11-i ütközet színhelye. 26. Vizakna: (Ocna-Sibiului, Románia): Az 1849. február 4-i ütközet. *Petőfi Sándor, Bem József* adjutánsaként harcolt („Négy nap dörgött az ágyú” című vers). 27. Déva — Piski-híd (Simeria, Románia): A február 8-i Piski csata (a téli hadjárat fordulója), 1849. május 27: Déva vár bevétele. 28. Segesvár — Fehéregyháza (Albești, Románia): Az 1849. július 31-i ütközet színhelye. Itt esett el *Petőfi*. Emlékmúzeum, emlékmű, *Petőfi Sándor* szobra. 29. Villágos (Siria, Románia): Az 1949. augusztus 13-i fegyverletétel színhelye. 30. Arad (Románia): Az 1849. október 6-i vértanú-emlékmű, vár, 48-as múzeum.

Kántor Sámuel

PETŐFI EMLÉKKIÁLLÍTÁS KASSÁN. *Petőfi* születésének 150. évfordulójáról Szlovákiában is megemlékeztek. A legjelentősebb ünnepeket Kassán tartották. Ünnepi estet rendeztek *Görcsös Mihály*, a Batsányi Kör elnöke, *Baróti Dezső*, *Jancsó Adrienne* és *Gáti István* közreműködésével, amelyen megjelentek a magyar és a szlovák írószövetség képviselői is. Megvitaták a mai *Petőfi*-kutatás és a fordítások kérdéseit. Kassa város tanácsa, a városi népművelési központ és a Batsányi Kör *Petőfi*-emlékkiállítást rendezett a Kerületi Könyvtár nagytermében, amelyet két hónap alatt több, mint tízezren tekintettek meg. Tizenhét nagyalakú tablón mutatta be a kiállítás *Petőfi* életét és munkásságát, műveit, fordításait és hatását. A kiállítást *Görcsös Mihály* tervei szerint rendezték, kiemelve *Petőfi* felvidéki útjait s költészetének visszhangját a szlovák és cseh lírában. Kassáról országos körútra viszik a kiállítást: Rimaszombatra, Dunaszerdahelyre és Nyitrára.

NÉPEL TÜZÖN - VÍZEN ÁT

LUDOM CEZ OHEP CEZ VODY

*Grófina Károlyi M. Szarabás
Szarabás Miklós, írója*

Handwritten text, likely a letter or document, with some lines underlined.

Handwritten text, possibly a signature or title.

Handwritten text, possibly a letter or document, with some lines underlined.

Handwritten text, possibly a signature or title.

Handwritten text, possibly a signature or title.

KEZELŐK
Károlyi Miklós
Szarabás Miklós

Károlyi Miklós és Szarabás Miklós

KEZELŐK
Károlyi Miklós
Szarabás Miklós

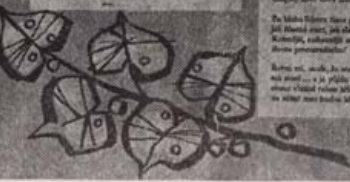
Handwritten text, possibly a title or description.

A SZ. SZARABÁS MIKLÓS
Károlyi Miklós
Szarabás Miklós

Handwritten text, possibly a letter or document, with some lines underlined.

Handwritten text, possibly a signature or title.

KEZELŐK
Károlyi Miklós
Szarabás Miklós

Handwritten text, possibly a signature or title.

KEZELŐK
Károlyi Miklós
Szarabás Miklós

Handwritten text, possibly a signature or title.

